

RIKSDAGENS SVAR 222/2009 rd

Regeringens proposition med förslag till lagstiftning om en reform av beskattningen av långsiktigt sparande

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lagstiftning om en reform av beskattningen av långsiktigt sparande (RP 158/2009 rd).

Beredning i utskott

Finansutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (FiUB 40/2009 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) 10 § 10 punkten, 34 a, 36 och 54 d §, 58 § 4 mom., 60 § 3 mom., 68 § 2 mom. och 131 a §, av dem 34 a och 54 d §, 58 § 4 mom., 60 § 3 mom., 68 § 2 mom. och 131 a § sådana de lyder i lag 772/2004, samt

fogas till 10 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1549/1995, 716/2004 och 1223/2006, nya 11 och 12 punkter samt till lagen en ny 34 b §, som följer:

10 §

Inkomst som förvärvats i Finland

Inkomst som förvärvats i Finland är bland annat

10) vinst som har uppkommit vid överlåtelse av en fastighet som är belägen här eller av aktier eller andelar i ett finskt bostadsaktiebolag eller annat aktiebolag eller andelslag, av vars samtliga tillgångar mera än 50 procent utgörs av en eller flera fastigheter som är belägna här,

11) utbetalning baserad på långsiktigt sparavtal,

12) pensionsinkomst eller annan utbetalning som har erhållits på grundval av en frivillig individuell pensionsförsäkring i en annan stat till den del försäkringspremierna har avdragits vid beskattningen i Finland.

34 a §

Utbetalningar som grundar sig på frivillig individuell pensionsförsäkring och på långsiktigt sparavtal

Pension och annan försäkringsutbetalning som grundar sig på frivillig individuell pensionsförsäkring som tecknats av en fysisk per-

son samt belopp erhållet på grund av återköp, liksom även utbetalning enligt 54 d § som grundar sig på ett avtal som avses i lagen om bundet långsiktigt sparande (/2009) (*långsiktigt sparavtal*) är skattepliktig kapitalinkomst.

Pension eller utbetalning räknas som mottagarens kapitalinkomst förhöjd med 20 procent, om

1) pensionstagaren eller betalningsmottagaren är någon annan än den försäkrade eller spararen eller deras make, eller

2) mottagaren av familjepension är någon annan än den som står i ett sådant förhållande till den försäkrade som avses i 34 § 3 mom. 2 punkten.

Förhöjningen ovan i 2 mom. påförs dock inte till den del det visas att inbetalningarna inte har avdragits vid beskattningen i Finland.

Pension som ska betalas i ett för allt är skattepliktig förvärvsinkomst enligt 81 §.

Frivillig pensionsförsäkring anses vara sådan ålderspensionsförsäkring och familjepensionsförsäkring samt till sådan försäkring ansluten invalidpensionsförsäkring och arbetslöshetspensionsförsäkring på vilken baserad pension är avsedd att betalas i upprepade poster årsvis eller med kortare mellanrum under den försäkrades eller förmånstagarens återstående livstid, eller under minst två års tid.

Det sammanlagda beloppet av vinstutdelning, ränteinkomster, överlåtelsevinster och andra inkomster som influtit av medel placerade enligt långsiktiga sparavtal minskat med kostnader, överlåtelseförluster och andra förluster för de placerade medlen anses som inkomst enligt 1 mom. under det skatteår under vilket den avtalsbaserade utbetalningen har erhållits.

När spararen eller någon annan som har rätt till sparmedlen har avlidit räknas sparmedlen som dödsboets eller testamentstagarens skattepliktiga kapitalinkomst enligt värdet på dödsdagen.

34 b §

Särskilda bestämmelser om beskattning av utbetalning som grundar sig på pensionsförsäkring och på långsiktigt sparavtal

Om pension som grundar sig på en försäkring eller utbetalning som grundar sig på ett långsiktigt sparavtal betalas under en kortare tid än 10 år, kortare tid än enligt 54 d § 4 mom. 1 punkten eller 54 d § 5 mom. eller om pension betalas eller någon annan utbetalning görs i strid med 54 d § 2 mom., räknas det utbetalda beloppet som kapitalinkomst förhöjt med 50 procent. Förhöjning påförs dock inte till den del den skattskyldige visar att premierna och inbetalningarna inte har avdragits vid beskattningen i Finland.

Om arbetstagarens ålderspensionsålder enligt en pensionslag höjs efter att utbetalningen av pension eller annan utbetalning har inletts, kan pensionen eller utbetalningen med avvikelse från 54 d § 2 mom. 1 punkten betalas som om pensionsåldern inte hade höjts.

Om rätten till pension eller utbetalning eller sparmedel överläts eller pantsätts i strid med 54 d § 4 mom. 2 punkten, räknas det belopp som erhållits som lån, överlåtelsepris eller på annat sätt som kapitalinkomst förhöjt med 50 procent för den försäkrade, spararen eller den som har rätt till medlen. Om pensionen eller betalningen tas ut senare avdras det belopp som tidigare räknats som inkomst från det skattepliktiga beloppet, dock inte den förhöjda andelen.

Den skattskyldige anses ha mottagit pensionen eller utbetalningen också då sparmedel i samband med utmätning eller på annat sätt används till hans eller hennes fördel.

Pension eller utbetalning anses inte ha blivit mottagen, om försäkringstagaren eller spararen säger upp avtalet och ingår ett nytt avtal som uppfyller förutsättningarna enligt 54 d § med en försäkringsgivare eller tjänsteleverantör som avses i 54 d § 9 mom. Förutsättningen är att de influtna sparmedlen överförs direkt till den tjänsteleverantör eller försäkringsgivare som avses ovan och som är part i det nya avtalet.

Sparmedlen anses ha blivit överförda enligt 5 mom. direkt till den nya tjänsteleverantören el-

ler försäkringsgivaren också om förskottsinnehållning i samband med överföringen har verkställts på sparmedlen, om Skatteförvaltningen, efter att den skattskyldige har lämnat en utredning om att sparmedlen inte enligt 6 mom. ska räknas som skattepliktig inkomst, återbär det innehållna beloppet till den nya tjänsteleverantören eller försäkringsgivaren.

Om sparmedlen överförs till en annan än en försäkringsgivare eller tjänsteleverantör enligt 5 mom. eller om det nya avtalet inte uppfyller förutsättningarna enligt 54 d §, räknas sparmedlens värde vid tidpunkten för överföringen som försäkringstagarens eller spararens kapitalinkomst förhöjd med 50 procent. Om pensionen eller förmånen tas ut senare avdras det belopp som tidigare räknats som inkomst från det skattepliktiga beloppet, dock inte den förhöjda andelen.

Vad som föreskrivs i 7 mom. tillämpas på motsvarande sätt då sparmedel överförs till en försäkringsanstalt i en annan medlemsstat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och det är uppenbart att åtgärden har vidtagits i syfte att undgå skatt på pensionen. Detsamma gäller överförande av sparmedel från en försäkringsanstalt i en annan medlemsstat till en försäkringsanstalt i en tredje medlemsstat.

36 §

Skattefria försäkringsersättningar

Skattepliktig inkomst är inte

1) försäkringsbelopp som med anledning av den försäkrades död betalas såsom engångsersättning till en person som står i ett sådant förhållande till honom eller henne som avses i 34 § 3 mom. 2 punkten eller till den försäkrades dödsbo, om de inte erhållits i stället för skattepliktiga inkomster,

2) försäkringsbelopp som utbetalts för sakskada eller annan därmed jämförbar skada, om de inte erhållits i stället för skattepliktiga inkomster.

Försäkringsersättning som grundar sig på dödsfallsförsäkring som hänför sig till en pensionsförsäkring enligt 34 a § är dock skattepliktig kapitalinkomst för förmånstagaren eller, om

förmånstagaren inte har fastställts, för dödsboet upp till pensionsförsäkringens sparbelopp.

54 d §

Premier för frivilliga individuella pensionsförsäkringar och inbetalningar enligt långsiktiga sparavtal

Den skattskyldige har rätt att avdra premier för sin egen pensionsförsäkring och inbetalningar enligt sitt långsiktiga sparavtal enligt 34 a § till ett belopp av sammanlagt 5 000 euro per år. Det högsta avdragsgilla beloppet är dock 2 500 euro, om den skattskyldiges arbetsgivare under skatteåret har betalat premier för frivillig individuell pensionsförsäkring som arbetsgivaren tecknat för den skattskyldige. Premierna och inbetalningarna kan avdras tidigast för det skatteår under vilket den försäkrade eller den som har rätt till medlen fyller 18 år och senast för det år under vilket utbetalningen av pension eller annan utbetalning har inletts. Avdragsrätten gäller försäkring som tecknats av den skattskyldige eller av dennes make och där den skattskyldige är försäkrad, samt långsiktigt sparavtal som har ingåtts av den skattskyldige eller av dennes make och där den skattskyldige har rätt till medlen enligt lagen om bundet långsiktigt sparande.

En förutsättning för avdragsrätten är att enligt avtalsvillkoren

1) ålderspension till den försäkrade eller utbetalningar enligt det långsiktiga sparavtalet till den som har rätt till medlen betalas tidigast då denne uppnår åldern för ålderspension enligt lagen om pension för arbetstagare (395/2006),

2) försäkringen inte kan återköpas och sparbeloppet inte kan höjas före den tidpunkt som nämns i 1 punkten på andra grunder som har samband med situationen för den försäkrade eller den som har rätt till medlen enligt det långsiktiga sparavtalet än deras arbetslöshet som varat minst ett år, bestående invaliditet eller partiell invaliditet eller makes död eller äktenskapskillnad.

Premier för pensionsförsäkring som ska betalas i ett för allt är inte avdragsgilla.

En förutsättning för avdragsrätten är ytterligare att enligt avtalet

1) pension eller annan utbetalning i andra fall än i situationer enligt 2 mom. 2 punkten betalas i upprepade poster årsvis eller med kortare mellanrum under den återstående livstiden för den som har rätt till medlen eller förmånstagaren, eller under minst 10 års tid så att varje år endast den del av det återstående sparbeloppet betalas som fås genom att det återstående sparbeloppet divideras med antalet återstående betalningsår; under ett kalenderår kan pension eller annan utbetalning utan hinder av det återstående sparbeloppet dock betalas upp till 2 000 euro,

2) den avtalsenliga rätten inte får överlåtas eller pantsättas.

Om pension eller annan utbetalning börjar betalas senare än när den skattskyldige uppnår åldern för ålderspension enligt lagen om pension för arbetstagare, förkortas den tioårsperiod som föreskrivs i 4 mom. 1 punkten med två år för varje helt levnadsår med vilket den skattskyldiges ålder överskrider pensionsåldern när utbetalningen av pensionen eller utbetalningen inleds, dock med högst fyra år.

Premierna enligt 1 mom. kan också omfatta premier som hänför sig till dödsfallsförsäkring som har samband med pensionsförsäkringen, om ersättningen vid dödsfall inte överskrider pensionsförsäkringens besparing.

En förutsättning för avdragsrätten är ytterligare att försäkringsanstalten, inlåningsbanken, fondbolaget eller värdepappersföretaget i ett avtal enligt 1 mom. har förbundit sig att tillställa Skatteförvaltningen sådana av Skatteförvaltningen bestämda uppgifter som behövs för beskattningen och på det sätt som Skatteförvaltningen bestämmer.

Vad som i 1 mom. bestäms om en försäkring som tecknats av arbetsgivaren tillämpas på motsvarande sätt på en försäkring som ett öppet bolag tecknat för sin bolagsman, ett kommanditbolag för sin ansvariga bolagsman och ett aktiebolag för en sådan aktieägare som enligt 7 § i lagen om pension för arbetstagare inte anses stå i anställningsförhållande vid tillämpningen av nämnda lag.

Premierna för en frivillig pensionsförsäkring är avdragsgilla endast om försäkringen har tecknats i en försäkringsanstalt som har sitt hemvist eller fast driftställe inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Inbetalningarna enligt ett långsiktigt sparavtal är avdragsgilla endast om avtalet har ingåtts med en tjänsteleverantör som har sitt hemvist eller fast driftställe i Finland. Med undantag av en person som under de närmaste fem åren före flyttningen har varit allmänt skattskyldig i Finland är dock premierna för en försäkring som betalats av en person som från utlandet flyttat till Finland avdragsgilla enligt 1—8 mom. i denna persons beskattning för flyttningsåret och för de tre följande åren, om premierna grundar sig på en försäkring som har tecknats minst ett år innan personen flyttade till Finland.

58 §

Ränteutgifter

Den skattskyldige har inte heller rätt att dra av räntor som gäller

1) i lagen om källskatt på ränteinkomst avsedd ränteinkomst eller eftermarknadsgottgörelse som erhållits i samband med överlåtelse av i nämnda lag avsedda masskuldebrev,

2) frivillig individuell pensionsförsäkring eller långsiktigt sparavtal.

60 §

Underskott och förlust som hänför sig till kapitalinkomstslaget

Ovan i 54 d § avsedda premier och inbetalningar avdras från kapitalinkomsten efter i 1 mom. avsedda avdrag. Om avdragens sammanlagda belopp är större än de skattepliktiga kapitalinkomsternas sammanlagda belopp, har den skattskyldige rätt att från skatten göra i 131 a och 132—134 § avsedd särskild underskottsgottgörelse. Förlust som hänför sig till ka-

pitalinkomstslaget fastställs inte på grundval av premierna och inbetalningarna.

68 §

Av arbetsgivaren betalda försäkringspremier

— — — — —
 Av arbetsgivaren betalda premier för frivillig individuell pensionsförsäkring som arbetsgivaren tecknat för sin arbetstagare och som uppfyller villkoren i 54 d § 2 mom. 1 punkten, 4 mom. 1 punkten samt 5 och 7 mom. anses utgöra skattepliktig förvärvsinkomst för den försäkrade, dock endast till den del premiernas sammanlagda belopp under skatteåret överstiger 8 500 euro.
 — — — — —

131 a §

Särskild underskottsgottgörelse

Om det sammanlagda beloppet av en fysisk persons i 60 § 1 mom. avsedda avdrag och enligt 54 d § avdragsgilla premier och inbetalningar är större än de skattepliktiga kapitalinkomsternas sammanlagda belopp, avdras från skatten på förvärvsinkomst en andel av det överskjutande beloppet motsvarande kapitalinkomsternas inkomstskatteprocent, dock högst en andel av nämnda premier och inbetalningar som motsvarar inkomstskatteprocenten för kapitalinkomster (*särskild underskottsgottgörelse*).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagen tillämpas med nedan angivna undantag på pensionsförsäkringspremier och pensioner som betalas samt på andra utbetalningar som görs med stöd av en pensionsförsäkring den dag lagen träder i kraft och därefter. Bestämmelser-

na om dödsfallsförsäkring tillämpas på försäkringar som hänför sig till pensionsförsäkring som har tecknats den 18 september 2009 eller därefter. Försäkringarna anses ha blivit tecknade när premierna har börjat betalas enligt avtalet.

Den åldersgräns enligt 54 d § 2 mom. 1 punkten som krävs för att pensionsförsäkringspremier ska vara avdragsgilla tillämpas på försäkringar som tecknas den 18 september 2009 eller därefter från och med beskattningsåret 2009.

Med avvikelse från bestämmelserna i 34 a § är en pension som grundar sig på en frivillig individuell pensionsförsäkring som tecknats av en fysisk person, andra pensionsutbetalningar, belopp på grundval av återköp och utbetalningar på grundval av ett långsiktigt sparavtal enligt 54 d § skattepliktig förvärvsinkomst, om de grundar sig på premier och inbetalningar som dragits av från förvärvsinkomsten och på avkastning på dem.

På försäkringar som har tecknats senast den 17 september 2009 tillämpas beskattningsåren 2010—2016 åldersgränsen enligt de bestämmelser som gäller när denna lag träder i kraft. På rätten att avdra premierna tillämpas i övrigt de bestämmelser som gäller när denna lag träder i kraft.

På pension som grundar sig på en försäkring som tecknats senast den 17 september 2009 och på annan utbetalning tillämpas, i stället för 34 b § 1 mom., 34 a § 4 mom. sådant det lyder när denna lag träder i kraft.

Denna lags 68 § 2 mom. tillämpas på försäkringar som tecknas den 18 september 2009 eller därefter. På försäkringar som arbetsgivare tar för arbetstagare och som tecknas senast den 17 september 2009 tillämpas de bestämmelser som gäller när denna lag träder i kraft.

Lag

om ändring av 13 § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 11 augusti 1978 om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst (627/1978) 13 § 1 mom. 2 punkten, sådan den lyder i lag 814/2008, som följer:

13 §	2) pension och annan utbetalning som grundar sig på en frivillig individuell pensionsförsäkring eller ett långsiktigt sparavtal,
Följande inkomster beskattas enligt lagen om beskattningsförfarande:	
_____	_____
	Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 4 § i lagen om källskatt på ränteinkomst

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 28 december 1990 om källskatt på ränteinkomst (1341/1990) 4 § 2 punkten, sådan den lyder i lag 1393/1991, och
fogas till 4 §, sådan den lyder i nämnda lag 1393/1991 och i lag 1550/1992, en ny 3 punkt som följer:

4 §	med överföring av en deposition eller överlåtelse av ett masskuldebrev,
<i>Undantag som gäller skatteplikt</i>	3) för ränta på en deposition och ett masskuldebrevslån i vilka spararens medel är placerade genom ett långsiktigt sparavtal enligt 54 d § i inkomstskattelagen.
Källskatt på ränteinkomst skall inte betalas	
_____	_____
2) för avkastning som ska anses som ränta eller för annan gottgörelse som betalas i samband	Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 7 a och 9 § i lagen om skatt på arv och gåva

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 7 a § i lagen av den 12 juli 1940 om skatt på arv och gåva (378/1940), sådan paragrafen lyder i lagarna 1392/1995 och 909/2001, ett nytt 3 mom. och till 9 §, sådan den lyder i nämnda lag 1392/1995 och i lagarna 520/1959, 463/1984 och 1144/2005, ett nytt 5 mom som följer:

7 a §

Utan hinder av 1 och 2 mom. ska arvskatt betalas på hela beloppet av försäkringsersättning enligt en dödsfallsförsäkring som är ansluten till en frivillig individuell pensionsförsäkring upp till pensionsförsäkringens sparsumma. På den del av försäkringsersättningen som överstiger sparsumman tillämpas bestämmelserna i 2 mom.

9 §

Från den egendom som tillfaller dödsboet eller den skattskyldige avdras skatten på den försäkringsersättning eller de sparmedel enligt ett lånsiktigt sparavtal som räknas som inkomst enligt 36 § 2 mom eller 34 a § 7 mom. i inkomstskattelagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagen tillämpas på försäkringsersättningar för dödsfall som har inträffat den dag lagen trädde i kraft eller därefter.

Lag

om ändring av lagen om beskattningsförfarande

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 18 december 1995 om beskattningsförfarande (1558/1995) 15 § 1 mom. och 16 § 2 mom.,

av dem 15 § 1 mom. sådant det lyder i lag 565/2004, samt

fogas till 17 §, sådan den lyder i nämnda lag 565/2004 samt i lagarna 775/2004, 1224/2006, 959/2007 och 1142/2007, ett nytt 13 mom. som följer:

15 §

Utomstående allmänna skyldighet att lämna inkomstuppgifter

Var och en ska tillstålla Skatteförvaltningen för beskattningen behövliga uppgifter om förmåner med penningvärde som han betalt eller förmedlat och om rättelser av dem samt om motta-

garna av förmånerna och grunderna för dem. Förmån med penningvärde är bland annat lön, naturaförmån och arvode samt ersättning som betalas för arbete, syssla eller tjänst samt pris, understöd, stipendium, hederspris, studiestöd, kostnadsersättning, pension, utbetalning som grundar sig på ett långsiktigt sparavtal och skattepliktig inkomst av ett sådant, social förmån,

vinstutdelning, delägarlån, avkastning på fondandel, ränta, hyra och försäkringsersättning samt ersättning för upphovsrätt, patenträtt, gruvrätt eller annan liknande rätt. Uppgifterna ska tillställas Skatteförvaltningen också i det fall att förmånen betalats utan att förskottsinnehållning verkställts eller förmånen betalats eller förmedlats till begränsat skattskyldig eller inkomsten är skattefri för mottagaren.

16 §

Utomstående allmänna skyldighet att lämna uppgifter om utgifter och avdrag

Försäkringsanstalterna, pensionsstiftelserna och övriga pensionsanstalter, utländska försäkrings- eller pensionsanstalters representanter eller förmedlare i Finland samt inlåningsbanker, fondbolag och värdepappersföretag ska tillställa Skatteförvaltningen uppgifter om premier för pensionsförsäkringar och inbetalningar som grundar sig på långsiktiga sparavtal, vilka har betalats av skattskyldiga, samt utredning om huruvida premierna och inbetalningarna är avdragsgilla. Dessutom ska försäkringsanstalterna samt utländska försäkringsanstalters representanter eller förmedlare i Finland tillställa Skatteförvaltningen för beskattningen behövliga upp-

gifter om obligatoriska grupplivförsäkringsavgifter enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) samt olycksfallsförsäkringspremier enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/1981) som en stipendiat som avses i 1 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare har betalt. Motsvarande utredning ska också ges de skattskyldiga.

17 §

Utomstående allmänna skyldighet att lämna andra uppgifter

Livförsäkringsbolag, utländska försäkrings- eller pensionsanstalters representanter eller förmedlare i Finland samt inlåningsbanker, fondbolag och värdepappersföretag ska tillställa Skatteförvaltningen uppgifter om villkor, uppsägning och överföring av sparmedel i fråga om frivilliga individuella pensionsförsäkringar och långsiktiga sparavtal.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2010 på uppgifter om obligatoriska grupplivförsäkringsavgifter samt olycksfallsförsäkringspremier som gäller i 16 § avsedda stipendiater.

Lag

om ändring av 11 § i lagen om förskottsuppbörd

I enlighet med riksdagens beslut
fögas till 11 § i lagen av den 20 december 1996 om förskottsuppbörd (1118/1996) ett nytt 3 mom.
som följer:

11 §

*Verkställande av förskottsinnehållning och tid-
punkten för verkställandet*

ska räknas som den skattskyldiges skattepliktiga inkomst förhöjt, beräknas beloppet på förskottsinnehållningen med avvikelse från 1 mom. enligt hela värdet på det belopp som ska räknas som inkomst.

— — — — —
Om sparkapitalet för ett långsiktigt sparavtal
med stöd av 34 b § 7 mom. i inkomstskattelagen

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 8 december 2009